МЪТНА ПРОЗРАЧНОСТ. ЛОБИЗМЪТ В ЕС, САЩ И БЪЛГАРИЯ – VI

Публикуван на: 17-06-2006
Източник: Портал ЕВРОПА

Има ли Европейската комисия сили да изиска от лобистите прозрачност на дейността им? Готова ли е ЕК да наложи стриктни етични правила за собствените си служители?

Уважаеми читатели, Портал ЕВРОПА ви предлага тематична поредица от материали, посветени на темата за лобизма. В седем поредни дни – в рамките на една седмица – ще ви запознаваме с различен аспект на въпроса – I. Въпросителните, II. Инициатива за прозрачност в Европа (ЕТИ), III. ЕС, България и лобизма – кой за какво се бори, IV. Моделите на ЕС и на САЩ за регулиране на лобизма, V. Лобирането, VI. Лобизмът в САЩ, VII. Корупционните практики в лобирането. Очакваме и вашите мнения по разисквания тема на редакционния адрес – info@europe.bg.

Лобизмът в САЩ

Обект на лобистите в САЩ са Сенатът, Камарата на представителите и законодателните органи. Също така те могат да представляват интересите на клиентите си или на организации във взаимодействия с федерални, щатски или местни изпълнителни агенции или съдилища. Понякога лобистите пишат закони и се грижат представителите на партията в парламента да гласуват според инструкциите на ръководството.

През юли 2005 г. "Пълбик ситизън" публикува доклад, озаглавен "Пътуване от Конгреса до К Стрийт" който, наред с други източници, анализира стотици регистрационни документи на лобисти, заведени в изпълнение на закона за Публичността на действията на лобистите и Закона за регистрация на лобисти за други държави. Докладът открива, че от 1998 г. насам 43% от 198те членове на конгреса, които са напуснали правителството, за да започнат самостоятелна кариера, са регистрирани като лобисти. Вашингтон пост описва тези резултати като отразяващи "трансформацията, настъпила в отношението на законотворците към лобирането през последните години. Според вестника: "Историците на Конгреса твърдят, че законодателите рядко са ставали лобисти до преди около две десетилетия. Те са гледали на професията като на позорна и недостойна за хора., избрани във властта като тях. От своя страна лобистките фирми и групи са подозрителни към бившите членове на конгреса заради репутацията им на мързеливи и неохотни да молят бившите си колеги за услуги."

Но в началото на 80-е високите заплати и засиленото търсене, както и по-голямото текучество в Конгреса и промените в контрола на камарата, допринасят за промяната в отношението. Сега има оживено търсене на бивши законодатели като лобисти поради контактите им. Докладът "Обществени личности" включва казус за един от особено успешните лобисти, Боб Ливингстън, който през 1999 г. се оттегля от поста си на председател на долната камара (на представителите) в Конгреса след секс скандал. За шестте години от оттеглянето му неговата лобистка група се

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

разраства го 12та по големина фирма в бранша извън областта на законодателството, която към края на 2004 г. печели близо $ 40 милиона.
Скандалът с бившия лобист Джак Абрамов е причина за приемането през 2006 г. на Закона за прозрачността и отчетността. Според статия в броя от 10 април на списание Тайм Сенатът приема закон за реформа в лобистките практики. Законът: 1) забранява на лобистите да подаряват подаръци и да черпят законодателите, но все пак оставя открехната врата: фирмите и организациите, представлявани от тях, биха могли да раздават дребни подаръци; 2) позволява се финансиране на частни пътувания, ако законодателя получи предварително разрешение от назначена комисия по етика; 3) от лобистите се изисква да предават по-чести и по-подробни доклади за своите дейности, които се публикуват в обществени домейни.
Съпътстващо лобистката практика явление за упражняване на влияние е така -наречения "астротърфинг". Наименованието му идва от (твърде удачната) аналогия с изкуствената трева. В американската политика терминът "астротърфинг" описва официални проекти за връзки с обществеността, които се стремят преднамерено да проектират впечатление за спонтанно поведение на общността. Целта е демонстрация на независима обществена реакция спрямо политики, политическа група, събитие и други подобни посредством централизирано оркестриране на поведението на множество разнообразни и географски разпределени групи хора.
Като форма на пропаганда индустриалният астротърфинг се стреми селективно да влияе на обществените емоции. Независимо дали се опитват да спечелят кампания, да продадат най-голямо количество музикални албуми или книги или да спечелят политическа подкрепа, индустриите непрестанно търсят нови начини за постигането на тези цели.
Техниките, попадащи под този термин, обикновено се свеждат до неголямо множество, което дискретно позира като тълпа от активисти, борещи се за някаква конкретна кауза. Поддръжниците манипулират степента на интерес с помощта на писма до редактора, писма по електронна поща и разнообразни техники за комуникация в Интернет. Те биват инструктирани какво да кажат, как до го кажат, къде да го изпратят и как да направят така, че техните възмущение, похвала, радост или омраза да изглежда напълно спонтанни и независими. Местните вестници често стават жертви на това явление като публикуват писма, напълно еднакви с писмата, получени и от други вестници. Организирането на такъв тип кампании е лесно, защото стойността и усилието за изпращането на електронни писма (особено когато са предварително написани и трябва само да сложиш името си под тях) са ниски. Използването на психографики позволява на наетите поддръжници да се насочат към своите аудитории. Така те могат да превърнат хипотетични поддръжници в активисти за каузата. Стига се и до злоупотреба с Интернет, защото един човек може да играе ролята на цяла група от единомишленици.
Модерното явление астротърфинг всъщност има своите исторически предшественици. В началото на 20 век е било обичайна практика вестниците в основните американски градове да бъдат спонсорирани от местните политически партии. Някои не криели тази практика, но много от взаимоотношенията се представяли под маската "журналистика".
"Кристалната нощ" е бунт в нацистка Германия през 1938 г. в отговор на убийството на нацистки служител. Много от участниците в протеста всъщност са наети от нацисткото правителство, а не са обикновени граждани.
Друг случай е боливийският диктатор Луис Гарсия Меса Техада, който в края на обещаната една година управление режисира митинг в своя подкрепа, излъчен по телевизията, на който обявява:

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

"Е, добре, тогава ще остана".
През 2001 г. Лос Анджелис Таймс обвинява Майкрософт в астротърфинг, когато стотици писма с подобно съдържание са изпратени, за да изразят несъгласие с Министерството на правосъдието на САЩ и заведеното от него антитръстово дело срещу компанията. Писмата, подготвени от Американци за технологично лидерство, в някои случаи са изпратени до починали хора или на неправилни адреси и след това са препратени до вестниците от получателя без нанасяне на корекции.
По време на парламентарните избори през 2005 г. в Обединеното кралство Лейбъристката партия организира пресконференции с партийни работници, представили се като истински загрижени членове на обществото. Изпратени били и писма до местни вестници от партийни членове, претендиращи да бъдат обикновени граждани; всички писма имат обща структура и се отнасят до различни партийни въпроси. Освен че подвежда местните читатели, подобна тактика лишава истински загрижените членове нас общността от тяхната трибуна.
Слободан Милошевич също използва тази техника, като излъчва по националната телевизия многобройни писма за подкрепа, съдържащи емоционални изрази на привързаност и одобрение на неговата политика и създаващи изкуствено впечатление за легитимност.
Астротърфинг от страна на правителството, както и други непочтени трикове, в това число 11-дневна война за отвличане на вниманието от секс скандал, образуват сюжета на филма "Да разлаеш кучетата". Макар и художествена измислица, филмът прави дисекция на процеса във фини подробности.
Лобирането присъства в цялата история на САЩ и датира от първия Конгрес на Америка, когато търговците от Ню Йорк предлагат на законодателите почерпки и вечери в опит да забавят приемането на закона за митата. Интересен е фактът, че за една толкова широко разпространена политическа практика като лобистката индустрия се знае толкова малко.
В неделя очаквайте последната част от нашата поредица – Корупционните практики в лобирането.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg